

Модул 1: От събитие към екосистема

Разбиране на вашето реално въздействие

Обучителен курс за устойчиви и приобщаващи културни събития

KULTINCLUSION PROJECT **НОМЕР НА ПРОЕКТ 2023-RO01-KA220-ADU-000156918**

Co-funded by
the European Union

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Изображенията в тази презентация са генерирани с помощта на инструменти за генериране на изображения с изкуствен интелект, интегрирани в платформата Gamma, за визуално илюстриране на обучителни сценарии и концепции. Те не изобразяват реални хора или реални събития.

КАЗУС

Начален сценарий – Реална История

Фестивалът на Анна — Фактите

Анна организира малък тридневен културен фестивал в град с 12 000 жители. Събитието включва местни музиканти, работилници и сергии с храна.

€28K

Бюджет

14

Доброволци

800

Посетители/ден

Тя смята събитието си за „малко“ и „с ниско въздействие“.

След събитието

- Събрани са 1,2 тона смесени отпадъци
- Дизелови генератори работеха по 9 часа на ден
- Не бяха координирани връзки с обществен транспорт
- Уебсайтът не беше съвместим с екранни четци
- Две семейства напуснаха рано, тъй като нямаше тихо пространство за деца със сензорна чувствителност
- Билетите бяха с фиксирана цена от €15

- ❑ Анна не е имала намерение да изключва никого. Не е имала намерение да генерира ненужни отпадъци. Но **намерението не е въздействие.**

Събитията като временни екосистеми

Културните събития — дори малките — функционират като временни екосистеми. За няколко дни те преорганизират енергия, мобилност, потребление и социално участие.

Каква екосистема създава вашето събитие?

Едно културно събитие не е само програма. То е:

Енергийна система

Система за мобилност

Хранителна верига

Комуникационна система

Публично пространство

Социален филтър

Когато Европейският зелен пакт призовава за климатична неутралност до 2050 г. ([Европейски зелен пакт](#)), той не изключва културните актьори. Когато Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания 2021–2030 г. призовава за пълноценно участие в културния живот ([Стратегия на ЕС за увреждания 2021–2030](#)), събитията стават част от веригата на изпълнение.

Въпросът не е: „Достатъчно големи ли сме, за да имаме значение?“ Въпросът е: „Къде в тази система генерираме въздействие?“

Трите нива на въздействие

За да направим това практично, разделяме въздействието на три нива.

1	2	3
<p>Ниво 1 – Пряко екологично въздействие</p> <p>Енергия, отпадъци, вода, материали, транспорт.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какво изразходва най-много енергия на моето събитие? • Какво се купува само за да бъде изхвърлено? • Как участниците достигат до мястото? 	<p>Ниво 2 – Структурно въздействие върху приобщаването</p> <p>Кой реално може да присъства? Кой се чувства добре дошъл? Кой среща невидими бариери?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цени на билетите • Достъпност на мястото • Използван език в комуникацията • Дигитален достъп 	<p>Ниво 3 – Въздействие върху културното влияние</p> <p>Какво поведение нормализира вашето събитие?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видими ли са системите за многократна употреба? • Обяснени ли са практиките за приобщаване? • Отражават ли артистите многообразието? • Устойчивостта част ли е от разказа?

 Вашето събитие не е неутрално. То учи на нещо.

Това съответства на Работния план на ЕС за култура 2023–2026 г., който признава културата като двигател на устойчивото развитие: [Работен план на ЕС за култура 2023–2026](#)

УПРАЖНЕНИЕ

Упражнение за самооценка с насочващи въпроси

Разширена версия — Отделете **20** минути и отговорете писмено

УПРАЖНЕНИЕ — СТЪПКА 1

Екологична реалност

Опишете конкретно — не това, което бихте искали да правите. Това, което всъщност правите.

Енергия

Как се произвежда електроенергията?

Отпадъци

Как се разделят отпадъците?

Верига на доставки

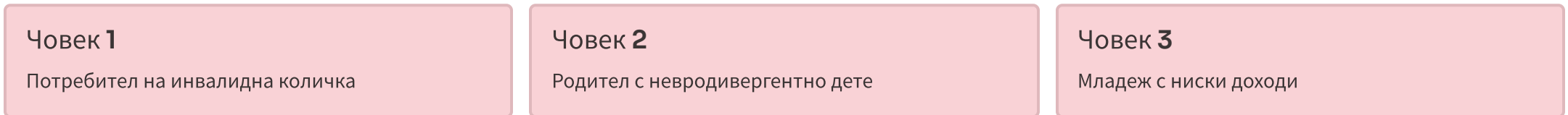
Какъв процент от доставчиците са местни?

Мобилност

Съществува ли стратегия за мобилност?

Реалност на включването

Представете си три човека. Опишете тяхното **пълно пътуване**: купуване на билет → пристигане → ползване на съоръжения → участие → напускане. **Къде може да възникне триене?**

Проследете всеки от тримата хора през всеки етап. Отбележете къде възниква триене.

Картографиране на решенията

Идентифицирайте решенията с най-голямо въздействие. Често те са прости.

Идентифицирайте

- Едно решение с **най-голямо въздействие върху околната среда**
- Едно решение с **най-голямо въздействие върху включването**

Чести примери

По-малко въздействие	По-голямо въздействие
Генератор	Мрежова електроенергия
Фиксирана цена на билета	Стъпалообразно ценообразуване
Пластмасови чаши	Система с депозит
Без тихо място	Малка обозначена зона

Промяната в отговорността

В много финансови рамки устойчивостта и приобщаването се появяват като **хоризонтални приоритети**.

В Erasmus+, те не са тематични добавки; те са **структурни принципи**.

Ръководството на програмата посочва, че проектите трябва да интегрират екологичната устойчивост и приобщаването в рамките на всички дейности.

1

Изолирани добри практики

Устойчивостта и приобщаването като незадължителни добавки

2

Системна интеграция

Устойчивостта и приобщаването, вградени във всички дейности

От културните организатори не се очаква да бъдат свършени. Но се очаква да бъдат **целенасочени**.

Ръководство на програмата Erasmus+ – Хоризонтални приоритети: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme>

Размисъл: От мениджър на събития към дизайнер на екосистеми

Разгледайте тази промяна:

Мениджър на събития

„Как да реализирам успешно събитие?“

Фокус върху логистиката, програмирането и изпълнението.
Събитието е крайният продукт.

Дизайнер на екосистеми

„Какви системи активира моето събитие?“

Фокус върху енергията, мобилността, приобщаването и
културното влияние. Събитието е система.

 Това е концептуалният преход на **KULTinclusion**.

УПРАЖНЕНИЕ

Финално упражнение – Вашето изявление за отговорност

Напишете **5–7** изречения, отговаряйки на следните въпроси:

1 Текущо въздействие
Какво въздействие генерира моето събитие в момента?

2 Силни страни
Къде съм най-силен/а?

3 Структурни слабости
Къде съм структурно слаб/а?

4 Отговорност
Каква е една отговорност, която повече не мога да пренебрегвам?

 Запазете този документ. В Модул 6 ще го превърнете в План за действие.

Заклучителна мисъл

Малките събития нямат малко въздействие.

Те имат концентрирано въздействие.

Случайно въздействие

Действие без осъзнаване на системите, които вашето събитие задейства

Целенасочено въздействие

Съзнателен дизайн на екосистемата, която вашето събитие създава

Разликата между случайното и целенасоченото въздействие е **осъзнатостта**.

Този курс не е за съвършенство. Той е за **съзнателен дизайн**.

Модул 1 – Ключови политически референции

Следните политически рамки на ЕС са в основата на съдържанието на този модул. Организаторите на културни събития са част от веригата за изпълнение на всяка от тях.

Европейски зелен пакт

Климатична неутралност до 2050 г. Културните актьори не са изключени от това задължение.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Стратегия на ЕС за правата на хората с увреждания 2021–2030

Пълноценно участие в културния живот. Събитията стават част от веригата за изпълнение.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/disability-rights/strategy-rights-persons-disabilities-2021-2030_en

Работен план на ЕС за култура 2023–2026

Културата е призната като движеща сила за устойчиво развитие.

<https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/publications/eu-work-plan-for-culture-2023-2026/>

Ръководство за програмата Erasmus+ – Хоризонтални приоритети

Екологичната устойчивост и приобщаването трябва да бъдат интегрирани във всички дейности по проекта — а не третираны като тематични добавки.

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme>

Слой 1 в детайли – Пряко въздействие върху околната среда

Енергията, отпадъците, водата, материалите и транспортът са най-измеримите измерения на екологичния отпечатък на вашето събитие.

Ключови въпроси за задаване

- Какво консумира най-много енергия на моето събитие?
- Какво се закупува само за да бъде изхвърлено?
- Как участниците достигат до мястото на провеждане?

Случаят на Анна — Преки екологични данни

- 1,2 тона смесени отпадъци събрани
- Дизелови генератори работили 9 часа на ден
- Без координирани връзки с обществен транспорт

Слой 2 в детайли – Въздействие върху структурното приобщаване

Кой реалистично може да присъства? Кой се чувства добре дошъл? Кой среща невидими бариери?

Цени на билетите

Единна цена от €15 изключва участници с ниски доходи. Диференцираното ценообразуване създава истински достъп.

Език в комуникацията

Съвместим ли е уебсайтът ви с екранни четци? Предоставена ли е информацията на обикновен или на множество езици?

Достъпност на **venue**

Физически достъп за потребители на инвалидни колички, семейства с колички и хора с нарушена подвижност.

Дигитален достъп

Могат ли хора без смартфони или надеждна интернет връзка да участват пълноценно?

- ❑ В случая на Анна: уебсайтът не беше съвместим с екранни четци и две семейства напуснаха рано, защото нямаше тихо пространство за деца със сензорна чувствителност.

Слой 3 в дълбочина – Въздействие върху културното влияние

Какво поведение нормализира вашето събитие? Вашето събитие не е неутрално. То преподава нещо.

Въпроси за размисъл

- Видими ли са системите за многократна употреба?
- Обяснени ли са приобщаващите практики?
- Отражават ли артистите разнообразието?
- Устойчивостта част ли е от разказа?

Защо този слой е важен

Културните събития оформят норми. Когато чашите за многократна употреба са видими и обяснени, участниците пренасят това поведение отвъд събитието. Когато разнообразни артисти се представят, представителството се нормализира.

Това е слой, който най-често се пренебрегва — и този с най-дълготрайно въздействие.

Работният план на ЕС за култура 2023–2026 признава културата като двигател за устойчиво развитие: <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/publications/eu-work-plan-for-culture-2023-2026/>

Трите слоя — Обобщен преглед

Слой	Област на фокус	Ключови въпроси
Слой 1 – Пряко екологично въздействие	Енергия, отпадъци, вода, материали, транспорт	Какво консумира най-много енергия? Какво се изхвърля? Как пътуват участниците?
Слой 2 – Структурно приобщаване	Кой може да присъства, кой се чувства добре дошъл, невидими бариери	Достъпни ли са цените? Достъпно ли е мястото? Приобщаваща ли е комуникацията?
Слой 3 – Културно влияние	Нормализирани поведения, предавани наративи	Видими ли са системите за многократна употреба? Отразяват ли артистите многообразието? Присъства ли устойчивостта в наратива?

❏ Тези три слоя не са отделни контролни списъци. Те са взаимосвързани измерения на една и съща екосистема. Решението в един слой винаги засяга останалите.

Erasmus+ и хоризонталните приоритети

Какво гласи Ръководството на програмата

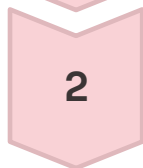
Проектите трябва да интегрират **екологичната устойчивост и включването** във всички дейности.

Това не са тематични добавки. Те са **структурни принципи**.

Това отразява по-широка промяна в европейската политика:

1 Изолирани добри практики

2 Системна интеграция

Ръководство на програмата Erasmus+ – Хоризонтални приоритети: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme>

Какво означава това за културните организатори

От културните организатори не се очаква да бъдат перфектни.

Но от тях се очаква да бъдат **целенасочени**.

Устойчивостта и включването трябва да бъдат вградени в начина, по който планирате, бюджетирате, комуникирате и оценявате — а не добавени накрая.

Концептуалният преход на KULTinclusion

Мениджър на събития → Дизайнер на екосистеми

Мениджърът на събития пита

„Как да организирам успешно събитие?“

- Фокус върху логистиката и програмирането
- Събитието е резултатът
- Успех = изпълнение

Дизайнерът на екосистеми пита

„Какви системи активира моето събитие?“

- Фокус върху енергия, мобилност, включване, културно влияние
- Събитието е система
- Успех = съзнателен дизайн

Това е концептуалният преход на KULTinclusion. Той започва с осъзнаване и завършва с целенасочено действие.

МОДУЛ 1 ЗАВЪРШЕН

Вашето Изявление за Отговорност

Финално Упражнение — Напишете **5–7** Изречения

01

Какво въздействие генерира моето събитие в момента?

02

Къде съм най-силен/а?

03

Къде съм структурно слаб/а?

04

Коя е една отговорност, която вече не мога да пренебрегвам?

Запазете този документ. В Модул 6 ще го превърнете в План за Действие.

Малките събития нямат малко въздействие. Те имат концентрирано въздействие.

Този курс не е за съвършенство. Той е за **съзнателен дизайн**.